

Afscheid Merkel: Nina Hagen als verzoeknummer

[Achtergrond](#) - 2 december 2021 - Auteur: Jesse Oude Egberink

Nog voordat ze officieel vertrekt, wordt kanselier Merkel donderdagavond in Berlijn uitgezwaaid met een *Zapfenstreich*. Sinds het afscheid van Helmut Kohl in 1998 is het gebruikelijk dat de bondskanselier met deze militaire ceremonie door de Bundeswehr wordt bedankt voor de bewezen diensten. Merkel baarde opzien met de muziek die ze voor deze avond heeft aangevraagd.

De *Zapfenstreich*, in Nederland een taptoe genoemd, is een militaire ceremonie van de Bundeswehr. De *Zapfenstreich* vindt zijn oorsprong in de 16e eeuw. Soldaten werden uit de herbergen en cafés, en naar het kamp geroepen door een officier die met zijn sabel op de *Zapf* (kraan) van een bier- of wijnavat sloeg. Tegenwoordig geldt de *Zapfenstreich* 'als de hoogste waardering, die de Duitse strijdkrachten aan een burger kunnen geven', [zo kondigt](#) het Duitse ministerie van Defensie de ceremonie aan.

Ongeveer 200 gasten zijn voor de ceremonie uitgenodigd, [meldde Der Spiegel](#). Onder de genodigden zijn alle 52 Duitse ministers met wie Merkel in haar 16 jaar lange regeringsperiode heeft samengewerkt. De ceremonie vindt vanwege de coronapandemie in afgeslankte vorm plaats. Er geldt een 2G-plus-beleid (alleen gevaccineerden met test worden toegelaten), er zijn minder gasten dan gewoonlijk, en Merkel zal het ministerie van Defensie direct na de ceremonie weer verlaten.

De ceremonie, donderdagavond bij het ministerie van Defensie in Berlijn, wordt live uitgezonden op de Duitse televisie. Merkel houdt eerst een korte toespraak en daarna volgt een parade en muziek. Met de afscheidsceremonie komt er nog geen einde aan Merkels ambtstermijn. Ze is officieel pas kanselier af als haar opvolger Olaf Scholz is beëdigd. Naar verwachting gebeurt dat volgende week woensdag.

Nina Hagen

De militaire kapel van de Bundeswehr speelt drie nummers die door de gast zijn aangevraagd. Zo vroegen Merkels voorgangers Helmut Kohl en Gerhard Schröder bij hun eigen *Zapfenstreich* respectievelijk 'Ode an die Freude' van Beethoven en 'My Way' van Frank Sinatra aan. Ursula von der Leyen koos bij haar afscheid als

minister van Defensie onder andere voor 'Wind of Change' van de Scorpions.

Voor haar eigen avond heeft Merkel het Duitse kerklied 'Großer Gott, wir loben dich' en 'Für mich soll's rote Rosen regnen' van Hildegard Knef aangevraagd. Opzien baarde Merkels derde keuze: Nina Hagens 'Du hast den Farbfilm vergessen'.

In Nederland is punkzangeres Nina Hagen vooral bekend haar hit uit 1979, 'Unbeschreiblich weiblich', en van haar verhouding met Herman Brood. Het nummer dat Merkel voor haar taptoe heeft gekozen komt uit 1974. 'Du hast den Farbfilm vergessen' was Hagens grootste hit in de DDR, voordat ze in 1976 naar West-Duitsland vluchtte.

Merkel, zelf opgegroeid in de DDR, sprak in haar regeerperiode niet vaak over haar persoonlijke ervaringen als Oost-Duitse. Met haar keuze voor dit lied profileert Merkel zich nu wel als Oost-Duitse, [oordeelt Der Tagesspiegel](#). Het nummer van Nina Hagen geldt in Oost-Duitsland als een ware klassieker, nog steeds kan [bijna de helft](#) van alle Oost-Duitsers het nummer meezingen.

Fakkels

Vast onderdeel van de militaire ceremonie - die altijd 's avonds wordt gehouden - is dat de soldaten met fakkels marcheren. In oktober nog werd er een *Zapfenstreich* gehouden ter ere van het einde van de Duitse inzet in Afghanistan, en toen leidde de fakkelmars tot flinke kritiek.

De beelden van Duitse militairen die met fakkels langs de Rijksdag marcheerden, schoten bij veel mensen in het verkeerde keelgat. Het deed mensen denken aan hoe de nazi's in 1933, ook in het hart van Berlijn, met fakkels marcheerden. Onder andere cabaretier Jan Böhmermann [sprak zich uit](#): "Ik vind fakkelmarsen van uniformen voor de Rijksdag echt, echt *scheiße*."

Marco Buschmann (FDP), beoogd minister van Justitie, wijst er op dat de *Zapfenstreich* een eeuwenlange traditie is, en al veel verder teruggaat dan 1933. Het ministerie van Defensie zelf [noemde de vergelijkingen](#) die mensen met de nazi's maakten "teleurstellend".

Debatte ist notwendig und wichtig. Vergleiche mit dem dunkelsten Kapitel Deutschlands enttäuschen uns.

Die Bundeswehr ist Parlamentsarmee. Als diese hat sie ihren Platz inmitten der Gesellschaft - bei besonderen Anlässen auch vor dem Reichstagsgebäude: pic.twitter.com/JMpAkXNPN8

— Verteidigungsministerium (@BMVg_Bundeswehr) **October 14, 2021**

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/47238/afscheid-merkel-nina-hagen-als-verzoeknummer>